

LA INFANA RASO

WILLIAM AULD

(1956)

Enkomputiligita de Markus Niemistö (Sunela)

Saluton, masonisto, mia prapatro Ruben,
kiu dum tuta vivo grimpadis supren-suben,
ĉizante sur preĝejoj gargojlojn kaj anĝelojn!

Kaj vin, ho posteulo de Ruben, kiu velojn
de karavelo hisis kaj sur la mar' piratis
kaj la filinon duan de tavernisto svatis
kaj lasis ŝin graveda kaj malaperis tute
sur marofundon – kara, mi kantas vin salute!
(Kaj ankaŭ vin aparte, ho tavernistfilino,
avino mia praa, al kies mola sino
sin premis tiu filo, kiu en posta vivo
dediĉis sin al rabo, al murdo kaj lascivo,
kaj dek bastardojn patris, el kiuj unu iris
milite al Polujo, kaj tie vaste viris, al
sia semofluo malfermis larĝe kluzojn,
al mi testamentante milope polajn kuzojn!)

Al vi, centmil prapatroj ŝvitintaj sub servuto,
de via tre simila pranepo jen saluto;
sed ege vin surprizus, ke li salutas ame
kiel parenco viajn jugintojn tute same.
Al vi ja ŝajnus strange, ke filo de l' kastelo
kaj via bova ido en trua sklavkitelo
per ia sortkaprico egale kontribuas
al tiu sango, kiu en miaj vejnoj fluas.

(Verdire, la surprizo ne estus via sole:
eĉ pli la kastelfilo min gapus senparole!)

Kaj ankaŭ vin, praavaj kaj vilaj sovaĝuloj
kiuj rezistis venke per glavoj kaj ŝtonruloj
invadajn legianojn de roma Agrikolo –
mi vin salutas: Ave!

Jes, tuta ĉi popolo
(aŭ preskaŭ) min generis, laŭ pruvo de ciferoj
montrantaj, ke la sumo de miaj avaj eroj
en tiu tempo estis kelkoble jam pli granda
ol eĉ la tuta sumo de l' loĝantaro Ianda!
Sed ankaŭ en la vicoj atakaj de l' legio
troviĝis pli ol unu patro de mia mio,
kaj kiam glav-al-gorĝe mortluktis murdocele
barbaro kaj romia soldato, jen duele
du homoj reciproke malamis, kies semo
kuniĝis post jarcentoj en mia sola memo.
Per dura bato unu breĉas l' alies flankon:
doninto de mia sango fluigas mian sangon...

Kaj sen entuziasmo, jen do parenca mano
al vi, prapatro morna, malrida puritano;
jen dorsobat' amika al vi, aktor' ebria,
kies boheman viglon heredis koro mia;

jen kis' al vi, Maria, kiu la pajlon faskis;
mi vin brakumas, Liza, kiu infanon naskis
sed pri la patronomo neniam estis certa:
pri ama kaj kuiraj artoj vi estis lerta.
Kaj vin, tajlor-prapatro, salutas mi solene,
kaj vin...

kaj vin...

vin ankaŭ...

sed jam la menso svene

rifuzas eĉ koncepti individuajn erojn
de l' disradia ĉeno, gravedojn kaj generojn
kiuj en mi kulminas kaj faras min parenco
en malproksima grado de ĉiu ekscelenco,
de ĉiu almozulo, putino kaj doktoro
de mia land' kaj via, trans lingvo kaj memoro...

Saluton, frato, kiu kolportas sur la stratoj -
nin ia malproksima orgasmo faris fratoj!
Kaj vi, juĝist' severa - saluton do, amiko!
Nin ambaŭ kreis iam la sama ingvenotiko!
Venu en miajn brakojn frate, nigrulo-plebo:
disigis nin praprae duiĝo de amebo,
kaj vi Jesuo Kristo, el lando brule suna,
vi estas mia frato malgraŭ la haŭto bruna
kiun adeptoj viaj miscele kalkas blanka:
antaŭnelonge nia prapatro estis blanka!

Timige amasiĝas patrar' senintermita,
multobligante sin laŭ kvadrato infinita
en la paseon retro, senbreĉa vivoĉeno,
maldika, forta, obstina, fragila vivfadeno,
kiu ekdisvolvigis kiam kun elemento
kunigis elemento pro kosma akcidento
kaj la unua flagro de vivo ekaperis -
ho, tiu nekonebla momento MIN generis!

Sed se en iu blinda horo mi min ekzaltas,
mia patraro flustras: ĉe vi la temp' ne haltas!
Ne vi, kulmina punkto de nia blinda iro;
post vi tre longe pluen impetos la spaliro;
de nia praamebo ĝis vi - sekundopaso!:
apenaŭ vojkomence sin trovas nia raso.

Vi estas nur spireto de bebo novnaskita:
vi venis, iros, ero en ĉen' senintermita!

Saluton, antaŭuloj, jam pasis via horo...

Kuraĝon, homofratoj de ĉiu haŭtkoloro -

la tempmiraĝo, kiu disigis nin damninde,
nin fine rekunigos!

Kaj dume, palpe, blinde,
ni venas, iras, eroj en ĉeno kies finon
ne formas ni nek vidos. Kuraĝon kaj obstinon!

II

Kiom koncernas Dion religio?
Nia kompren' sumiĝas je ... nenio:
konjektas oni, kaj por sia solvo
pretendas pravon de perfekta scio.

Humilon vi predikas kun ... fiero.
Nepenetrebla estas di-mistero;
sed vi penetris ĝin, ĉar vi certegas:
misvoja estas aliula klero.

Profeton propra fantazi' imponas;
li sin konvinkas, kaj dekretojn donas
por ĉiu: «Faru tion kaj ĉi tion;
vi devas min obei – Di' ordonas».

Ja kredo via firmas roksimile.
Pripensu tamen: diri malhumile,
ke veras via dio, falsas mia,
estas, nu, minimume, malĝentile.

Akceptis iam grekoj sen skandalo,
ke Jaĥve estas Zeŭso, Zeŭs': Baalo,
kaj ĉiun saĝe kaj mature lasis
elekti propran vojon tra l' vualo.

Neniu Libro grekojn paralizis:
la larĝajn verolimojn Moro skizis,
kaj tiu Mor' adolte vastanima
kun fremda ver' profite kompromisis.

La grekojn ne jugadis profesio
pastra. Honora estis l' eklezio.
Neniu rajtis homojn elimini
pro l' krimo de hereza opinio.

Komparu: Fahey, pastro nunjarcenta,
agitas per kampanjo diligenta:
«Socia Rajto de la Reĝo Kristo»
(kun la pastraro) «estas protektenda».

Kaj plue: «Ŝtat' agnosku ke l' unika
kaj vera vero estas katolika»,
kaj sekve per polico kaj bastonoj
devigu ĉiujn al konform'... publika.

Kaj tiel plu. Jen estas nur ekstremo.
En ĉiu hom' troviĝas eraremo.
Sed damne! ĉu koncernas la najbaron,
se kredas mi laŭ propra teoremo?

Ĉu Dispirit' ekzistas? Ne ekzistas?
Negrave. Sorto de l' homaro tristas.

Tiuj malhelpas solvon de l' problemoj,
kiuj pri ia posta mond' insistas.

Tiom da parolaĉoj pri «l' animo»!
Dume la korpon trafas malestimo;
kaj per tabuoj seksaj oni baras
al la animo vojon al sublimo:

Memoru jam Orsipon, kiu ĵetis
la lastan lumboveston kaj impetis
al kurovenko, kaj per sia gesto
miljaran spiritflagron alumetis.

«L' animo» estas karna! Nur fizike
ĝi povas montri sin: muskolotike.
Ekster la sensokvin' ĝi ne ekzistas,
kaj ĝin prediki estas mistifike.

Jen la admon': adoru diajn farojn!
Li kreis nin kaj niajn konturarojn!
(Sed Lawrence estis juĝe kondamnita
ĉar liaj bildoj montris puboharojn.)

Ĝis povos la homar' agnoski faktojn,
akcepti digne seksajn intertraktojn,
ĝi ne komprenos revojn kaj abstraktojn,
kaj ĝi, anstataŭ sori, sondos ŝaktojn.

«L' animo» estas pens' kaj emocio:
cerbo kaj glandoj. Sen la korp': nenio.
La raso estas juna: ĝi konstruos
teran ĉielon – post la mort' de Dio.

III

Prafort' mirakla senkompate premis
ĝis mortosoĝlo vin pro l' celo sola.
En tiu hor' vi estis plej izola,
sen man' apoga luktis vi kaj ĝemis,
mondo de streĉo nerva kaj muskola.

Kion vi pensis post la naskotrombo,
kiam aŭdiĝis la unua ploro?
Ĉu vi memoras nun? Aŭ ĉu memoro
jam ŝajnas ia sonĝo, ia trompo?
Post tridek jaroj mortas eĉ doloro.

Ĉeneron vian estis vi forĝinta,
via unika rolo plenumiĝis.
Kaj tamen, tamen, tio ne sufiĉis –
mi scias: – en revemo homa, blinda,
al la futur' la idon vi dediĉis.

Ho panjo, estis stulte, estis vane!
Kun tranĉo de la ŝnuro umbilika
rompiĝis nia unuec' mistika;
kial pri mi vi revojn teksis plane?
Vi sciis ja: mi estos hom' komplika.

Fiŝoj pli saĝe faras. Metas ovojn
milope la patrino kaj fornaĝas
sen plua penso. Kiel fiŝoj saĝas!
Se povus ni deĵeti niajn kovojn!
Pro kio, kriste! ni evoluaĉas?

La solan celon kial ni komplikas?
Ho panjo, kiel vivo vin misuzis!:
patrino mortis, patro vin rifuzis,
la filo viajn rev-vezikojn pikas:
kaj tamen amon ĉiam vi difuzis.

Mi vin ne konas, panjo, jen la vero! —
kiel mi konu? Ni neniun konas;
aliajn homojn mire ni spionas,
sed ne penetras colon tra l' ekstero:
eraras, ĉu ni punas, ĉu pardonas.

Eĉ vi ekzistas kvazaŭ sur Venuso.
Ni estas fremdaj, kvankam plej proksimaj.
Kion vi scias, kara, pri l' intimaj
sentoj de mia viva fiŝ-malfluso?
Aŭ mi pri viaj pensoj senesprimaj?

Momento ŝanĝas ĉion. Vi koncipis,
kaj aliiĝis via viv-fortuno.
Realas nur la nuno. Ĉiu nuno.
Eĉ se vi gravediĝon anticipis,
la fakto estis kompensaĵ'. Aŭ puno?

Momento ŝanĝas ĉion. Kiam vivo
el la utero mian vivon puŝis,
kion vi pensis, kiu min akuŝis?
Kaj kiu kuipas pri la efektivo?
Kiu momento viajn revojn fuŝis?

IV

Laŭ gonoraloj, la milit' necesas —
nu, kunpremeble, ĉar per ĝi inspezas
tiaj fraponoj, kaj hakiras gloron;
dum ve kaj mi ekiras nur doloron,
aspuras la soldat' per murdo laŭron.
Polatakistoj fiaflanke vokas,
durante, ke la tuta mendo mokas
nian nocion kaj ĝin ne rasplektas
kaj nur larmejo brava nin protektas:

kanonoj, bomboj kaj fuŝiloj baras
la malumikon, kiu akuparas.
Pestroj, ĉu Kakolekaj, Pratustintaj,
Hebrujaj, aŭ aliaj verofintaj,
eldonas sian vaĉon por la plano
de sia apuganta ... buterpano.
(Kaj Dio scias, ke, se land' militas,
unu batulas, dua ĝin profitas.)
(Sed la Ŝuldato, pistro, parlamento,
militas - certe - kun malĝoja sento.
Estas domaĉe, sed nacise tamen:
nur per malamo vankas ni malamon.)
Patenco granda estas puletiko! -
sen ĝi kunkorus nin la molamiko.
La pravon pruvi provas kriterioj:
la haŭtkoloro, lingvoj, religioj
estas ŝafiĉe ovidentaj signoj;
kiuj nin malsamilas estas stigmoj.

V

akceptu min en vian liton
la celon ni plenumos

la celo nin konsumos
se vi brakum-inviton
al mi tenere signos
se vin en via lito
mi arde amindumos
pro l' funda apetito
aspirojn ni rezignos

la celon ni plenumos
la celo nin konsumos

pro kiso mia
malfermu al peniso mia
pro amo nia
ekestu ja infano nia
sopiro nia
ĉe ni ne estas ironia
se l' vivo nin insidas
l' insidon ni ne vidas
(tra l' pord' de via groto
penetri ĝis la skroto)

kanto! vin oni nomos erotika
la vero estas iom pli komplika:

la nokto min sufokas
ho kara mia!
defore vi min vokas
nuna momento estas vako, vako!

se kuŝus vi en mia ĉirkaŭbrako
sur ŝultro via
radius pala lumoflako
kaj nin enretus sorĉo de
senmov' pasia

knabino mole firma
mi prenas vin al mia brusto ŝirma
kaj pro ia kurboj
de via korp' trakuras min perturboj,
pro via alkroĉiĝo
mergiĝas mi en mar' de sindediĉo
tra viaj haroj
mi flosas kvazaŭ tra sentempaj maroj
al land' krepuska
sternonte ĝoje min sur bordo muska
ho viaj manoj
subtenas min, tratremas min elanoj

lule lule

milmilion' da spermoj
por krei unu homon milmilion' da homoj
por krei unu Homon

(«virinoj naskas en doloro
idmilionojn sen valoro»)

la nokto min sufokas
ho kara mia!
obsede min provokas
flirto de jupoj, kurbo maleola,
gaja salteto ĉe korsaĵ' petola,
junula par' iranta manenmane,
mi volus mian manon en obskuro
meti sur firman karnon de femuro
— sed de femuro via!

Les Sylphides sur la gramofono ...
lace mi ĝin malŝaltas,
sen vi eĉ la muziko min ne sorĉas,
por mi muziko estas ĝoj' komuna
kiu nin ligas per plezur' intima.
hodiaŭ la muzik' min ne ekzaltas,
poemoj min nur tedas,
vortoj preteras sen signifotrafo.
kial vi sola min stimulas, kara?
kial nur vian korpon mi karesus?
la mond' plenplenas de virinoj pretaj...
nur vin sopiras mia tuta mio,
al vi ĝi streĉas sin en muta vano!

pro kiso mia

malfermu al peniso mia:
la celon ni plenumas

la celo nin konsumas

VI

Kaj sur la belon ĉi termitoj nigraj
Kakas, kaj ĉirkaŭ miron volvas muron
De kotobrikoj. Vilaj brakoj ograĵ
Sklave policas la antikvan moron,
Manipulataj de l' skeletaj ostoj
De pompa pio. Nian rasmemoron
Ili profitas, ĉar plej karnaj bestoj
Plej timas sian karnon, plej estimas
La sekan testamenton de lokustoj.
Ho, logo de la logos! Ĝi tamtamas
La carbon preskaŭ fetan, ĉar la patro
Tamtamas sube se pri sakroj temas,
Kaj putron naskas hipokrita putro.
El la arbaro laŭ memfido sora
Akrunge predas pruda akcipitro,
Kaj folifranĝojn fendas kapo saŭra,
Kiu miopas maĉe teron mutan,
Stole-bendita, fosilio daŭra.
Neniu pland' dispremos la termitan
Potencon tute, sed limigo eblas;
Kaj la fantomajn saŭrojn en la mitan
Kavernon libri certe ni kapablas.
Por kio? – por ke rozoj de feliĉo
Burĝonu kie neĝa blovo siblas;
Por ke ĝangalon glaŭkan de molaĉo,
Kun ĝiaj fungoj, anstataŭu greno.

Pli vigla ĉiam estas superstiĉo;
Ĉar tro fertilas ĉiu klerograĵno
Kaj ĝi papavojn sternas en abundo
Tra niaj kampoj. Kiom da ĉagreno
Nupta principas la traboza bando
Je nomo de l' eterno, kiom ligas
Al ni la manojn vulpe venka glando!
Se ni la tentajn povopaĝojn legas
Honeste kaj sen peko de forgeso,
Planedon prasilentan jam prologas
Duobla kriterio de l' fokuso.
Ni fetas povre antaŭ la foriro,
Ni letargias antaŭ la frakaso.
Ni, forfikulaj ombroj de l' aŭroro,
Atentas nur la nunan kaj plej modan.

Kaj tamen flagras vigle la fajrero.

VII

ho, iam mi jubilis super
la marsaj montoj de la persoj
(aj, kien do l' ekstaza ĝu',
per kiu verkiĝis vivoversoj?)

– eĉ galileo galilei
devis nei, devis nei;
leviĝis tamen ver' denove
en spita fraz': eppur si muove –

la akra molo de vespero
en nokta klub', en Kermanŝah,
forpasis kvazaŭ – nu, neĝero? –
kaj mi eĉ ne rimarkis. Aĥ!

kaj mi neniam estis juna
– aŭ tro malfrue mi konstatas
ke mia vivsituo nuna
al ajna juno ne rilatas

– mirinde, ke genio luktas
laŭ maniero ne diskreta
kaj anticipe ĝi produktas
por mondo iam poste preta –

akordeon', Plaisir d'Amour,
kafej-teraso mok-alabastra,
glitema horo de plezur'.
Voluptis ŝi, mi estis ĉasta ...

pro pli volupta splen' saŭdada?
kaj tempo, tiu magiisto,
per resonora grak' cikada
sternetas ombron de la tristo

sur ĉi momenton nur realan

– venas aŭtoritato klera
kaj metas la oficialan
sigelon al la longe vera –

facile fluis tiuj nunoj,
la nunoj de sekund-amplekso
kaj dume mortis ie sunoj kaj
ne montriĝis la konekso

facile oni kamaradis
ĉar nur realis aktualo,
momento post moment' paradiso,
tiriĝis nova nunvualo,

en mia fota mens-albumo

arkivas nunkolekto bilda;
ĉu ĝin simuas via sumo,
Roberto, Petro, Klara, Hilda?

– kaj kio estis antaŭ tio,
post ĝi ne estis plu la sama:
jen oni estas kvazaŭ dio –

kaj ankaŭ pasas nuno ama
nuno post nuno en spaliro
kaj ĉiu estas malsimila
kaj mil perdiĝas en deliro
dum unu restas, faksimila,

kaj nur malmultajn rememoras
la kvin sentumoj de l' futur'
hazardo ĉion reĝisoras
hazardo estas la cenzur':

odoroj sabla kaj benzina,
muziko tre, muziko tre,
gustoj branda, eglefina;
Betelĝuzo, arane'.

VIII

Estas izole, ami idealon
Ĉe l' oceana fundo
la peza kirliĝo de la nigra akvo
frido
senmovo

Kial vi ne reciprokas popolo mian amon
kial vi ne akceptas min?
Kredi sola
kontraŭ la plejmulto –
jen estas facile
sed kontraŭ eĉ la amataj?
Karapacaj monstroj de la profundoj

praonkloj

malsato vin kontentigas,
sed min tiu mondo silenta kaj nekonata
pelas kri-anhelante, furioze

n
e
r
p
u
s

al la fremdaj malsekaj rokoj

kaj la nuboj mortantaj
kaj benita infana trankvilo

blindo blindo

 mensogoj

mi forgesas pri l' fumokakto de hiroŝima
mi deziras nur okupon virinon distron
lernas nur hazarde, forgesas multon,
 elektas nur la facilan
 kaj oportunan
kiun aliaj elektas por mia informo
 sed ne hezitas decidi, juĝi, kondamni
se tion la cirkonstancoj trudas devige
 Mi estas antaŭ ĉio prudenta.

la cerbo tro etas
 por kio mi bezonas ĉi sabran denton?
mi jam ne deziras mordi mian malamikon
En la freneza horo
kiam la plando giganta
kaŝos nigre ĉielon
 tiam mi rememoros
sed tro malfrue
 kaj poste
la celo tiros denove

blinda malsato, blinda disspermo, blinde

la skvama grotesko skuiĝas murde
 silente
branka viktimo instinkte fulmas senlume
kaj la sentempa prao de la profundoj
 daŭras
 la celo konsumas

sed iam la sukcon pumpis
idealo neniam soliga
kaj foje ĝi

 daŭras

se mi ne sentas pluvon vange ĝi
 ne ekzistas
ni konas nur unu homon kaj ne komprenas
 Ĉion per unu okulparo, ĉion
por ĉiam per dek fingropintoj nur
 Via lumbo konkava
 naskiĝis per mia tuŝo,
 mortis
kiam nokto fermis al mi la okulojn

n b j o d h l e t o o
u o n o u o v n o h m

kriu hop kaj mi saltas
mi estas nedisputeble saĝa
sagaca kaj antaŭ ĉio prudenta
ĉar tion oni diras al mi
kaj mi estis certa, ke la mondo platas
per miaj okuloj mi vidis tion,
kaj se ĝi kirliĝus mi nepre forfalus en spacon
Sub la vivanta haŭto svarmas vermetoj
Ni estas la malsilenta besto
La flava kaj nigra mondo de la gigantoj
aŭroris senbrue kaj eĉ la atombombo
ne ŝanĝas la terkonturojn
Ne kulpas ni pri niaj hiatopekoj
la cerbo enhavas nur nin
kaj estas tro eta, tro eta
En la fina freneza horo
kiam mamojn siras vitreroj
kiam traboj oferas al Fajro
kiam vermoj ekrapas
mi estas la mondo Nur mian cerbon turmentas
la suna disŝiro de nervoj
kiam morto fermas
al mi la okulojn
la mondo mortas
sed la celo

daŭras

kaj lagoj lekas frapete la ombrajn bordojn
kaj ne ekzistas se mankas oreloj homaj

la peza pulso de akvo
frido
senmovo
sed blinda celo

IX

«...tiel longa kronologia distanco troviĝis
inter Sargono Unua kaj Aleksandro la Granda
kiel troviĝas inter Aleksandro la Granda
kaj la nuna epoko, kaj
samtiel longe antaŭ Sargono Unua
la homoj loĝadis en urboj
sub rego sumera
praktikante religion
kultivante la teron
sekve:
oni rajtas aserti

ke duono de la civilizodaŭro
kaj la ŝlosiloj al ĉiuj ĝiaj ĉefaj institucioj
estas troveblaj antaŭ Sargono Unua».

«Kiam certa nombro de unuoj
de hidrogeno kaj oksigeno
kuniĝas
ili logas unu alian sen ekstera impulso
kaj akvo rezultiĝas. Ne necesas supoz
ian akvo-sion
kiu volis por unuigi la du elementojn
kaj por krei sin el ili»,

«... iom paradokse, mortpuno eble,
anstataŭ timigi aliulojn,
instigas ilin iri la saman vojon».

Wong Su-Ling: «Mi eklernis la anglan kaj informiĝis
ke 'la kato vidas la raton'.
Mi rememoris la frazojn kiujn mi lernis
dum mia unua tago en nia familia lernejo:
'La homnatura estas origine bona'.
Edukado angla ŝajnis malpli filozofia».

Pri la abolo de mormona komunumo:
«En tiu ĉi vilaĝo Ia infanoj estas pli bone edukitaj
kaj multe pli ĝentilaj
ol la kutima infano usona. Malgraŭ malriĉego
ili estas fortaj kaj ruĝvangaj.
San-oficialuloj malkaŝe konfesis
ke oni ne havas kaŭzon
plendi pri la fizika aŭ emocia statoj de la komunumo.
Oni maltrankviliĝis pro la morala demando».

«Nek la katolika eklezio
nek la anglaj enmigrintoj en Irlando
povis detrui la sanajn morojn de la antikva nobelaro
en Ulstero, kie
dum la regado de Elizabeta
la grandioza O'Cane mem
kiu parolis tiel flue la latinan kiel la propran lingvon
bonvenigis boheman nobelon
al la halo de sia Granda Domo
kie li kun siaj dek ses sinjorinoj
sidadis nudaj
kaj invitis la embarasitan kaj senentuziasman fremdulon
sin malvesti kaj senti sin komforta».

«Se oni atakas doktrinon, opinion aŭ ian stultaĵon
estas notinde
ke oni ne nepre atakas Ia homon
aŭ ni diru la 'fondinton'
al kiu ĝi estas atribuita

aŭ kiun oni kulpigas pri ĝi.
Tre povas esti ke oni batalas kontraŭ
la sama idiotaĵo
kontraŭ kiu li batalis
kaj en kiu pro pigreco
pro stulteco
aŭ simple ĉar ili
(kaj/aŭ li)
turnis sian ĉefan atenton al iu alia celo
ekzemple iu malsano de la epoko
bezonanta tujan kuracilon
refalis liaj sekvintoj.
Konstruanto de kontraŭmaraj bariloj
ne nepre malaprobas irigacion».

«Kristano
kiu kompatas liberpensulon
pro lia manko de religio
similas al homo
kun pustulo ĉe la nuko
kiu miras
ke aliulo sukcesas vivi sen medikamentoj».

«La studadon de konusaj sekcoj elpensis Menahmo,
lernanto de Platono,
ĉirkaŭ 350 a.k.
kaj ĝin perfektigis
Apolonio kaj Pappo.
Dum mil okcent jaroj ĝi maturiĝis.
Poste naskiĝis Kepler, kies leĝoj pri planeda movado
kondukis al la gravita teorio de Neŭtono
kaj la tuto de ĉiela meĥaniko esprimiĝis laŭ
konusaj sekcoj.
Tiel la longe mortintaj serĉantoj de
senutilaj
konoj
estis en 1609 akuŝistoj ĉe la naskiĝo de
moderna kosmologio».

«La flamon, kiu eliĝis el la supro de la monto Mosiklo
sur la insulo Lemnos
aludis diversaj antikvaj verkistoj
al kiuj ĝi estis miraĵo neklarigebla...
Oni sciis tute bone ke ĝi ne havis originon vulkanan
kaj oni adoris la misteraĵon kiel
Dion
samkiel dum multaj jarcentoj iaj Parsioj
adoradas kiel Dion
la fajrkolonojn
sur la grandaj petrolkampoj en Baku ...»

«...kaj la ŝlosiloj al ĉiuj ĝiaj ĉefaj institucioj
estas troveblaj antaŭ Sargono Unua».

X

terformiĝo

vivapero

Sargono
Aleksandro
Zamenhof

XI

Ŝia utero montras burĝonon: ho, saluton
filaĵo! Nia raso bezonu ĉi rekruton!
Nun mi ĉeneron forĝis, jes, ankaŭ mi aldonas
ion al tiu ĉeno fragila, kiu zonas
la tempon, kaj kondukas – kien? de kie venas?
Nur nian etan horon – nebule – ni komprenas.
Saluton, fremdulido! (mi sentas min fremdulo –
kaj eĉ pli fremda estos al vi, ho kara bulo,
kiun mi vartos varme kaj sur la klerovojojn
kondukos, ricevonte bedaŭrojn kaj malĝojojn...)
Blinde ni kreis vin en momento de ekstazo
(de nia praamebo ĝis vi – sekundopaso)
kaj blinde vi pluiros, la sklavo de la celo,
al nekoneblaj faroj, servuto aŭ ribelo.
Vi kredos propran kredon, katenojn proprajn forĝos,
kaj propramaniere ĉi stranga mond' vin sorĉos.

Permesu nun, etulo (ĉar poste vi rifuzos),
al via patro skizi la vojojn, kiujn uzos
viaj piedoj junaj kaj viglaj, kaj konsili

principojn gravajn, kiuj konduku vin tra ili.

Mi uzas ĉi okazon por mian cerbon dragi –
laŭ sperto de la patro neniu volas agi;
neniu patro rajtas dekreti al la filo,
sed ĉiu patro devas helpeti per konsilo:
jen la problem' duobla, kiu min ekkoncernas.
Kiom individuo de l' antaŭuloj lernas?

Pri via propra pravo neniam estu certa,
sed aliulo estas, samkiel vi, mallerta.

(Kaj mi? Mallerta ankaŭ. Do kiel mi aŭdacas
doni al vi konsilojn? La provo min agacas.)
Momento ŝanĝas ĉion, momento post momento
por ĉiu ŝanĝas ĉion: motivo por lamento?
En kia mond' vi vivos? – mi ĝin neniam konos,
kaj trans barilo tempa al vi mi lecionos,
vane aŭ mise; vin klopodante gvidi save,
mi povos misdirekti, admoni vin malprave.

Do se mi diras ion pri mi – ĉu tio helpos?

Ĉu vi el mia vivo ion utilan ĉerpos?

Miajn erarojn studi, por ilin ne ripeti? –

Ha bone! – sed aliaj vin nepre povos reti.

Per sia cerbo ĉiu la propran mondon kreas,
la proprajn kriteriojn starigas – kaj obeas.

Nenion ni komprenas ĝisfunde. Mi vin lanĉis,
kaj tiu blinda ago la tutan mondon ŝanĝis.

(Roberto, Petro, Klara, ĉu viaj sismografoj
registris tiun tremon? Aŭ vin surprizos lafoj?)

Pardonu min, filaĵo. Mi estas senrimeda,
senvorta kaj senscia, kaj, mi suspektas, teda;
venu, kaj mi vin amos, vin ŝirmos se mi povos,
ĝis vi la propran vojon en propra mondo trovos.

(Tra l' neolitaj arboj sopiro sibla spiras.
Prauldo suspekteme haltas. Kaj plueniras.
La saŭroj jam ne estas, sed dioj de l' arbaro
koleras kaj ĵaluzas pri ĉia homa faro.)

La celon ni plenumis. Ĉielon kaŝas fumo.

La homa vivo estas nur kosma palpebrumo,

fragila forta ero en ĉeno, kies finon

ne vidas ĝi nek estas, sed kies halucinon

ĝi spuras ĉiam. Frajo de kosma akcidento!

Ĝian orgojlan cindron disblovas frosta vento...

Burĝono de l' mateno vespere olda kaŭras;

individuo mortas, la raso dume daŭras.

Horloĝoj nur mensogas, horloĝoj kaj tombŝtonoj,
instinktoj estas trompaj.

Instinktoj kaj rezonoj.

XII

Newell malpravis: eĉ kapo de astronomo
ne povas enhavi la tutan universon
(bela koncepto sed, karaj, ne tre preciza)
Golgotas la vivo Du krucoj
prudente unu sufiĉas

Plus ça change

SAL BER JON ROŜ
mateno sternaĝas sur la friska tero
diafana tulo sur la nuptolito
plus 'est la même chose

la rokomuron tremigas kaj fendas inundo
akvoj torentas muĝe tra l' aperturo
ili ĵetas ŝtonegojn ŝaŭme
kaj arbojn deŝiras
se vin teruro blindigas kaj vi kuremas
vi dronos kriante al lumo malplena
sed se vi staras luktante kun klara cerbo
baldaŭ la nigra torento trankviliĝos
la akvoj kvietiĝos
kaj tuta nova tereno fariĝos fekunda

en tiu valo vi trovos freŝajn kampojn
kurago kaj klara cerbo
vi trovos salon kaj berojn

'kaj sible ĉirkaŭ l' ostoj la sablo ĉerke
litas'

dektri jarojn li aĝis kaj regnon heredis
Deligun Bulduk la loko, apud Onono
tuj li devis lukti kontraŭ rivaloj
ĉiam sukcese, eĉ kontraŭ potenca Wang
(post jaro en la dezerto, jaro dezerta)
kolektis armeon kaj venkis potencan Wang

kaj de l' Uiguroj turkaj ricevis leĝojn
alfabeton kaj ĝermojn de civilizo

poste rifuzis tributon al reĝo de Kin
nigraj tendoj, fumo de ruĝaj fajroj
danco, latuna tinto de muzikiloj
fumo kaŝas ĉielon
hurloj, tamburo de hufoj poniaj, sango
krioj fendas ĉielon batoj batoj
virgulinoj ĝemas en fremdaj brakoj
odoro de ranca graso
kaj en la mateno
selis la stepajn poniojn kaj forgalopis

Otrar cedis, kaj en la posta jaro
Siĥnak, Ĥojend, Boĥara kaj Samarkand

fumo kaŝas ĉielon

de sur la brulanta turo de l' citadelo
plonĝis kun siaj infanoj en la fornego
kaj ĉiuj brulis en la infero eterne
ankoraŭ brulas
ankoraŭ brulas eterne en la infero
kaj ĉiuj animoj brulos krom nia sekto

kvin milionoj mortis en tiu milito
kaj virgulinaj ĝemis en fremdaj brakoj
kaj tamen damaĝis iri en la ĉielon
La pesto dum tri jaroj afliktis la landon
kaj duono de l' loĝantaro ne iris ĉielon
ĉar mankis la ĝustaj ritoj

(komunaj tomboj)

flava popolo sude de lago Bajkal

la vento disblovas restaĵon de bravaj ponioj
restaĵo de bravaj ponioj disblovas la sablon
flavaj filoj de Adam sude de Bajkal
por tio ĉi disiĝis peka amebo
pantero nigra lekas langvore piedon
ingvenotiko sub vila tendo generas
doloron ĝemojn kruelon ingvenotikon

kaj poste?

ho Mimi, Mimi
morta je ftizo
suferoj purigas?

suferoj krucumas
du krucoj

la viv' estas palpebrumo

XIII

«Dio estas grandioza,
tial ni ne povas ĝin difini.
Dio estas grandioza,
tial ĝi ne degnas rilati persone
kun atomoj nomataj homoj.
Evoluigi nian genion kaj nian amon:
jen la sola vera religio.
Nia espero:
feliĉo de niaj posteuloj.
Nia fido:
perfektigeblo de la homoj.

Dio signifas reĝo,
religio estas regado,
dogmoj estas kodo,
pastroj estas policianoj,
impostistoj;
homoj surgenuiĝas
kaj himnas en preĝejoj
samkiel sovaĝulo
sin sternas antaŭ trono.

... en la dua jarcento
la kristanoj en Judea,
kiuj fidele sekvis
la morojn kaj kredon
de la dekdu apostoloj,
informiĝis, ke ili estas
herezuloj.

Ekzistas nur unu Dio.
Ĝi koleras homojn
ĉar ĝi kreis ilin.
Ĝi sendis sian solfilon
en angulon de Sirio:
pro la murdo de ĝia filo
ĝia kolero malpliĝis.
Ĝi ne turmentos eterne
ĉiujn animojn de ĝi kreitajn,
ĝi indulgos unu
el ĉiu miliono.
Imperiestro ĉiela!
Tiran' de l' superejo!

Ĝi estas ĉiel potenca,
ĝi militas kontraŭ ribeluloj.
Ĝi estas ĉiel indulga,
ĝi permesas delogi
homajn animojn».

Kaj li diris:
batalanto por justeco
kiu intencas vivadi eĉ iom
devas nepre sin koncerni
pri privataj moroj nur,
kaj ne tuŝi politikajn aferojn.
Li diris plue:
se vi supozas
ke mortigado de la homoj
ĉesigos kritikojn
pri via misagado,
io mankas al via rezonkapablo.

XIV

Ni, pioniraj homoj de l' spacovojoj,
Trovas neniun ŝlosilon. Nia atome
Pelita ŝipo sagas lumorapide
Tra l' kosmovastoj, cele alian sunon.
Por ni tagon ne sekvas nokto, nokton
Ne sekvas tago, ekstere nokto eternas,
Interne elektrolumo ŝajnigas tagon
Senfinan kaj senkomencan. Kalendaroj,
Horloĝoj kaj dormo perdis sian principon.
Ni ne vidos la celon; ni estos mortaj,
Kiam gefiloj niaj en novan orbiton
Gvidos la ŝipon kiu fariĝis mondo
Por ni, orfuloj de l' tera sunsistemo.
Frenezo? Jes. Sed pelas nin la turmento
De senrespondaj demandoj, por kiuj respondo
Devas ekzisti, pelas nin la bezono
De vastiĝanta, malsata, tumulta homaro,
Kiu formanĝis akridosimile planedojn.
Ni fuĝas kaj ĉasas, ni pelas kaj estas pelataj.
Ni serĉis unue ĉielon, nun la ĉielon
Ni trovas malplena, malplena kaj tamen plena.
Per nia morto vivos niaj gefiloj:
Ni ne vidos la celon, ni ĝin plenumas.

Estis marbordo, mallaŭta susuro de ondoj,
Kvazaŭ de malproksimo. Blankaj sableroj
Sin kroĉis al miaj piedoj, etaj piedoj.
Salo krustiĝis ĉirkaŭ miaj kruretoj.
Spuron de miaj paŝoj akvo plenigis,
Neniu dividis mian izolatan imunon.
Silento tegis mantele tiun golfeton,
Sola mi ludis en memsufiĉo tenera.

Rokoj leviĝis altaj apud la strando,
La blanka sablo brilis ĝis horizonto
Pale nebula, kie la maro grizas;
Pretere estas Kanado, oni sciigis
Iam? Kiam? Antaŭ aŭ post la momento?
(Pretere troviĝas Ithaka). Mildaj someroj
De ĉies infanaĝo, eterna ciruso!
Kaj tamen neniam mankas momentoj hontigaj:
Kiel, demandis iu molvoĉa gaelo,
En la butikoj dum posttagmezo senmova,
Nomiĝas angle kion virino havas
Ci tie? Feliĉe tiam venis la onklo.
Kaj, mi memoras, dum tiu ferio mi fumis
La cigaredon unuan. Kia impulso?
Sed plej la maro susuras, la knabo sola
Ludas en memsufiĉo apud la akvo.

Ekstere ŝvebas la astroj. Lumorapide
Traarkas ni la vakuon, tamen ni ŝajnas

Senmovaj sur mondo malgranda kiel polvo,
Kie la tempo, homa kreaĵo, mortis.

XV

La urbopordo falis! Kuru, kuru!
(Ho, kien kuri? — ien ajn, sec! kuru!)
Nokto kavernas, vaste gapas buŝoj,
figuroj svarmas. Krioj, stumbloj, puŝoj.
Teruro regas, ĉiun kaptis timo,
freneze malesperas la viktimo:
ĉi formikejon tretis malamiko
kaj la formikoj fuĝas en paniko!
Tra l' pord' falinta homoj jam inundas
triumfe; ili pikas, klabas, vundas.
Venko! La sang-odoro ebriigas
kaj ĉi triumfajn ĝis rabi' instigas:
la malamikoj fuĝas — tuj potenco
kreskas en ili preskaŭ sen intenco;
antaŭen! Vi ĉi-nokte estos sataj,
lupoj de l' ras', kruelaj kaj glorataj!
Virinoj kaŭras, anticipe vomaj,
blasfemas viroj nanaj kaj sennomaj,
patrinoj ploras dum infanoj larmas,
kaj ĉie ĉie la ĉasontoj svarmas.
En la preĝejoj oni preĝas vane,
tremante, balbutante, timinfane.
Kandeloj flagras, proksimiĝas morto;
se estus renversiĝo de la sorto!
Barelojn ili spilas, krude glutas
la vinon kiun la fendaĵoj sputas;
flamoj de incendio iluminas
vizaĝojn, kies trajtojn kot' patinas.
Ek! kamaradoj! vin nenio laĉas —
Vi rajtas fari, kiel al vi plaĉas!
Ĉu ni la malamikojn traktu ame? —
se ili venkus, ili farus same!

Virinojn oni ĉasas kaj perfortas,
gravedulinoj sur la strat' abortas,
infanojn oni ŝiras de sur sino
kaj palisumas antaŭ la patrino.
Neniu mortas tuj. Torturoj ŝiras
iliajn korpojn ĝis la cerb' deliras.
Oni fiaĝas sur preĝeja benko
(kaj morgaŭ dankos Dion pro ĉi venko).
Finfine tago venas, kaj rivelas
ruinon kiu al infer' ĝemelas.
Venkintoj lacaj ronkas elĉerpitaj,
vekiĝos malpli bravaj, malpli spitaj.
Ĝi estas tro? Ĝi estas evidenta?
Ĉu vi memoros ĝin, ho malprudenta?
Ĉu ĝi efikis vin sufiĉe ŝoke?

Kaj ĉio ĉi milfoje kaj milloke.

Mi pensas pri tiu vojo el Nagasaki
laŭ kiu senhaŭtaj reptiliaj figuroj
rampis nerekoneble post la momento,
kiu nenion ŝanĝis sed nur modifis.

Mi pensas pri tiuj, kiuj pretas ripeti,
je nomo de ia bono kaj vivsinteno,
tiun momenton fian, kiu nuligis
tiom da samsortanoj, tiom da fratoj.

La homo estas infano
kaj kiel infano vidas
nur tion, kio antaŭ
lia okulo sidas.
La homo estas juna
kaj kiel infano komprenas
nur tion, kio al li
per propra sperto venas.
La homo estas infano
kaprica kaj groteska:
kiam li tion komprenos
li iĝos adoleska.

Mortu do, kaj estu damnitaj ĉiuj!

(Preskaŭ timige, ke la revo ĝermas
antaŭ ol la neceso sin malfermas,
ke solvas unu homa cerb' problemon,
kiu ankoraŭ ne sentigis premon –
ke, unuvorte, preta estas ilo,
dum homoj ne konscias pri l' utilo,
tiel ke, en momento de l' bezono,
tuj trovas ĝin la mondo je dispono).

En tio ĉi troviĝas espereto?

SAL BER JON ROŜ
la celo

preto

XVI

ĉar vi estas virta,
ne plu estos kukoj kaj elo?
timor mortis tuae conturbat me

Elpaŝis la pastroj, pompo kaj ceremonio,
plumoj, fanfaro, incenso, preĝo, ofero,
kaj antaŭ la popolamaso faris la ritojn
taŭgajn por tiu festo
por tago sankta.

Sur la foira placo oni frakasis
la kapon al herezulo kiu ne kredis
la teron plata.

La pastroj tion aprobis,
sciante mem, ke tamen la tero sferas.
ESPERANTO estas simpla, flua, ktp:

mi estis multe ĝojigita trovinte ĝin esp-igita
Ankaŭ la kara lingvo estas fuŝebla

Revenis post la milito al Varsovio,
neniam plu revidis la familion,
konsolis sin tradukante nacian eposon

Kaj mortis, verŝajne, antaŭ vitrino libreja.

ESTAS TROVEBLAJ ANTAŬ SARGONO UNUA

(Oni atakos vin, ho miaj kantoj –
eĉ katolikoj iĝos protestantoj!)

La ministro demandis, kiom kostas la libro.
Oni sciigis al li, ke dek gineojn:
«Do tiu libro ne kaŭzos revolucion».

Mi plenaĝulo infanaĵojn forigis –
rekta malvero, kiom l' aŭtoron koncernis.
Dumil jarojn post Kristo
(kvarmil post Sargono)
dekdu milionojn da homoj oni mortigis
per gaso en koncentrejoj

la mondo estas maljuna?
sperto instruas?
...sed en alia universo ternas
alia naz' pro l' sama nazkataro.

Incesto estas aparte ŝoka – KIAL
Kadavron oni mistraktas. Protestoj – KIAL
Mono fariĝis kriterio – KIAL

KIAL?

damnitojn oni rekonas pro l' ridoj tempestaj.

Venteto klinas tritikon, suno varmegas,
friska arbaro dormetas malantaŭe
ĉirkaŭ monteto, apud rivero serpenta.
Stelo, simbol' de espero,
verda kiel tritiko!

Trankvila mondo, kie la homo ne bruas
Ho bela mondo, kiun la homo detruas,
plago de l' universo

tuberkulozo de l' tero
bakterio de l' kosma organismo!

XVII

Mi estas l' araneo kaj la muŝo;
mi ĉasas min en mia propra cerb';
sed mia mem', pro grava blinda fuŝo,
sin kaŝas preter substantiv' kaj verb'.

Mi portis al vi nur honton kaj doloron
pardonu min.

Mi amas vin sed tion mi ne esprimis
pardonu min.

Vi revis pri mi, la revon mi ne plenumis:
anstataŭ tio, mi sidas tajpante versojn
en nekonata ardefarita lingvo
pardonu min.

Se nur mi povus, antaŭ mia morto,
kombi la harojn, kanti mortokanton!
Ni dancu tamen, la danco estas sovaĝa:
mi volis vivi ĝis la militofino ...
Mi gruntis en la kavernoj de Ĉinujo
kaj iom poste -
sub la egipta sun' mi ŝvitis
mi manĝis fekis kaj koitis
riparante erarojn de la dioj
...kaj kio estis antaŭ tio
post ĝi fariĝis nekonata...
lasante kranion sub la dezerta sablo.

Pensoj de hundo, kaj mi estas hundo;
malfruas tuj bedaŭri pri la vundo,
trapiko vin mortigis dum sekundo.
Sed vi ne scias, kaj mi ne kapablas
sciigi vin, ĉar mia viv' forkrablas:
mi estas mi, samkiel sablo sablas.

Dum tuta vivo karbon mi ŝovelis,
ke povu ia granda forn' funkcii:
sed kion tiu funkciigo celis
ne scias mi, kaj ne deziras scii.

ostoj
maro
kostoj
varo
pesto
skvamo
besto
amo
lingamo

Sen vi eĉ unu tag' treniĝas tede

kaj nokte min salutas Oriono
vidante, ke mi estas nur duono:
ho karulin', mi amas vin obsede!
«Ŝi estas mia kara kaj amata» –
tro simpla por ĉi povra ĉeltavolo:
ho, kie estas por mi la konsolo?
En viaj brakoi, sub la lun' kompata ...

La karuselo de vivo giras freneze,
labori por manĝi, kaj por labori manĝi;
celas la tuta kompliko de l' civilizo
vastiĝon de l' raso, ekziston de l' individu'.

XVIII

Ne estas fido nur. Subtenas faktoj.
Lingvo estas socia fenomeno,
kreaĵo de sociaj intertraktoj,
kaj ĝin modifas la ŝanĝiĝa sceno.

L' epoko ne maturas. Sed bezonon
jam sentas kelkaj, kaj bezono trovas
sian rimedon, la precizan konon
alprenas. Kiu volas, tiu povas.

Kaj dum ekzistos la bezon', ekzistos
la esprimilo («ne por la futuro» –
ne, tamen eble ankaŭ mi asistos).
Ĝi estis revo pela. Kaj aŭguro.

Li sciis, kompreneble: «post centjaroj» –
ars longa... ho, sed vita estas brevis;
ĝi daŭras tikon de la okulharoj,
kaj ĝi ekzistas nur se oni revis.

La revo estas ĉio. Kaj kuraĝo:
ĉar revas nur la kuraĝul' unika.
Perdiĝas mil kaj mil pro la ĉantaĝo
de l' ĉiutag-a, mora, hermetika.

Li sciis. Kompreneble. Kaj li fidis,
kaj per la fido fakte movis monton.
Miraklo? Ne; faktoroj koincidis,
kaj frua nuno naskis la estonton.

«...post ĝi ne estis plu la sama», sorto
kompensa de l' pelatoj kaj stranguloj,
la sola, lasta spito kontraŭ morto
(la malproksima grako de klanguloj).

Nur tion li ne sciis, en mallumaj
tagoj de Varsovio dummilita;
sed tro malfrue estas, en krucumaj

horoj, bedaŭri pri la kub' ĵetita.

Faktoroj koincidis; nu, ekzemple,
la Proverbaro. La hazardo trafis
detale, certe, kaj, finfine, simple,
kaj dek ses permesaĵojn paragrafis.

Kaj rigor vitae ĉiam ĝin minacas? –
sed ne dum ĝin bezonas societo.
Kio kontenton al postul' donacas
ne estas ludo por la kabineto.

Kio naskiĝis en la familioj,
en milionaj tribaj komunumoj,
kaj kunfandiĝas trans periferioj
kreskantaj pro produktoj kaj konsumoj,

atingos unuecon. Malaperos
neniam nia orfa idiomo
(ĉu jes aŭ ne la mondon ĝi konkeros)
dum volas kompreniĝi hom' kun homo.

Preskaŭ timige... senutilaj konoj...
la homnatura estas origine...
Alea iacta, pasis fanfaronoj,
nepras la vojon iri jam, obstine.

XIX

Tavernistino siria, kun haroj rubande ligitaj,
lerta laŭ kastanjeto ritmi per koksobalanc',
en Ia fumplena taverno dancas ebria, lasciva,
raŭkon de l' ritmotakto faras per sia kubut'.
Kia profito, vin treni tra polvo kaj varmo somera,
kiam vi povas drinkeme kuŝi sur via kanap'?
Tasoj, pokaloj jen, mezuriloj, rozoj kaj flutoj,
jen malvarmeta laŭbo kun ombra junkoplektaĵ'.
Kvazaŭ en groto de Pan aŭdiĝas dolĉe ludate
ŝalmo trilanta ie laŭ la kampara kutim'.
Vino maldensa haveblas freŝe el peĉa barelo,
raŭke murmuris apude plaŭda flueto de burn'.
Ankaŭ estas ĉi tie girlandoj violaj, safranaj,
rozoj kaj melilotoj interplektitaj en kron',
krome lilioj plukitaj el la rivero virgeca,
kiujn en verda korbo portas al vi Aĥelo'.
Jen fromaĝetoj, kiuj sekiĝis en korboj vimenaj,
prunoj maturiĝantaj pro la aŭtuna veter',
nuksoj de l' arbo kaŝtana kaj ruĝa gajeco de pomoj:
tie ĉi regas Cerera, Bakĥo kaj juna Amor'.
Sangokoloraj morusoj kaj uvograpoloj haveblas,
pendas en sia junkmaŝo glaŭke matura kukum'.
Jen la gardanto de l' laŭbo, per serpo salika armite,
tamen neniun timigas ego de lia penis'.

Tien ĉi, vojaĝanto! Jam lace ŝvitas l' azeno:
tiun kompatu do, ĉar amis azenon diin'!
Nun en la arbustar' orelŝire ĉirpas cikadoj;
nun por frisko lacertoj kaŝas sin sub la vepraj'.
Estus sagace, forduŝi la varmon per glasoj da vino –
krom se vi ŝatas vidi vinon en tas' el kristal!
Bele ja estas ripozi ĉi tie sub arboj vinberaj,
ĉirkaŭ la peza kapo ligi girlandon de l' roz',
ĉerpi de bela knabino rikolton de l' lipoj skarlataj!
(Damnon al puritano, morna je brova sever'!)
Kiom da danko por ben' de girlandoj donos la cindro?
Ĉu vi la tomoŝtonon tegos per roza girland'?
Vino, ĵetkubojn donu! Pereu pensanto pri morgaŭ:
pinĉas l' orelon Morto: «Vivu, ĉar venas mi!»

HOC FECIT VERGILIUS.

XX

De mia malestimo venas feliĉo,
ĉar kiu timas kion li malestimas?
(La sistemon mi aludas, Ia tutan sistemon.)
Ni devas ĝin konservi, alarmas la bonzoj-
kaj oni facile trovas preferindajn.
Laborema kaj bona civitano-
(la mondo mia paroĥo)-
mi estas.
Mi rajtas do havi ĉiujn privilegiojn,
plenigi mian domon per ĉiuj artikloj
(ankaŭ domon mi rajtas)
Punkto. Fino.
Mi ne komprenas kiel malŝpari monon.
Malŝpari monon? – tio estas neeblo.
Mi farus leĝon kontraŭ la monŝparado.

Dume mi malestimas kaj estas feliĉa.

Mono, mono, nur fantomo –
panem et circenses, kaj la tribunoj
popolaj faras denove siajn trompaĵojn.
Kial la historion oni ne studas?
Progreso ne estas antaŭeniro
progreso estas karuselo
Oni ne volas instrui konceptojn bazajn.

Li provis konverti min al Zen-budhismo,
sed ne sukcesis pruvi, ke mi profitos
(Joĉjo memoros tuj pri la indianoj:
'sed ne sukcesis pruvi la superecon
de l' kristanismo')
Mi ridas jam.

Nuda, senartifika, estas la kanto.

Enkidu'n kreis diino Aruru el koto
por esti sozio de l' dio milita Ninurta.
Urizmag naskiĝis sur marofundo: virino
virga en alta turo naskis Batradzon.

En ŝtalkitelo staras la filo de Sigmund,
li aĝas duonan tagon; aŭroras la tago;
l' okuloj ardas akre kiel agulaj,
lupojn li kamaradas; laŭte ni ĝojas.

Enkidu per sia piedo baris la pordon,
li malpermesis al Gilgamiŝo eniron.
Taŭre ili snufegis kaj baraktadis,
la sojlo disfrakasiĝis, la muroj tremegis,
dum ili snufegis taŭre kaj baraktadis,
la sojlo disfrakasiĝis, tremegis la muroj.

(Alaman Bet en la domo de Kaniŝaja...)

Pelis la koro min, plenumis la mano
kaj mia treege akra brilanta glavo.

Foje Batradzo forte ekpensis:
«Forton mi havas, pli mi bezonas,
Pli ol fortulo kapablu venki.
Estus pli bone iri ĉielon,
Mi iros rekte al Kurdalago,
Lin mi petegos, ke li min hardu!»
Li iris tien, al Kurdalago.
Batradz' ĉielan forĝejon iras.
«Forĝist' ĉiela, ho Kurdalago!
Ĵetu en fornon min, hardu forĝe!»
«Tion ne pensu, ĝin ne deziru;
Vin fajr' detruos, mi vin kompatas;
Multan plezuron vi al mi donis».
«Ne. Mi bezonas ĝin, Kurdalago!
Mi vin petegas, mi preĝas pete.
Min hardu per la ĉiela forĝo!»
«Neniom fandis min via fajro!
Kia! vi mokas min, Kurdalago?
Tre tede estas en la fornego;
Donu do harpon, ke mi min distru!»

«Jam vi min hardis! Jam tempo ĉesi!
Prenu rapide min, ĵetu maren!»
Pinĉilon prenis forĝist' ĉiela,
Pinĉile kaptis la nardon krure,
Ĵetis lin tuj en la bluan maron.
Ŝaŭmis, bobelis, siblis la maro.
Disvaporigis akvo de l' maro.
En tiu tago la mar' sekiĝis.
Tiel Batradzo hardiĝis korpe,
Fariĝis blua ŝtalo la korpo.
Nur la hepat' ne estis hardita:
Akvo ne tuŝis ĝin, vaporigis.
Kiam Batradz' la maron eliris,
Akvo plenigis ree la maron.

Memoru kiam ni medon drinkante parolis,
Kiam surbenke ni fanfaronojn babilis,
Halaj herooj de malfacilaj bataloj:
Jam ni ekscios, kiu kuraĝon kovas.

(Kiu taksemus Ogrojn kaj Pigmeojn –
La tondran tekston, komentariaĉon –
Legante en kovriloj tiaj povus
Montri misproporcion ne ridante.)

XXI

Ni rigardu iom la faktojn: tria milito
dum niajarcento estas neevitebla.
Por ĝin eviti necesus IO NOVA,
aŭdiĝas malnovaj sofismoj, malnovaj kliŝoj.
Dek jarojn post ekzekuto de l' reĝo revenis
la filo, kaj ĉio denove komenciĝis,
post tridekjara milito la situacio
teritoria restadis neŝanĝita.
...plus c'est la même chose.
(la ŜLOSILOJ al ĉiuj ĝiaj institucioj
estas troveblaj ANTAŬ Sargono Unua.)

NEEVITEBLA ĉar oni nenion ŝanĝis.
Kiu, krom frenezulo (eĉ ne infano?)
centfoje puŝus la manon en saman fajron?: –
X, Y kaj Z, ĉar ili ankoraŭ kredas
je l' supereco de sia nacia potenco.
Frenezaj ili ne estas.

Nur malkleraj.

Polvo, polvo persuja. Apud la vojo
kaŭras virino nigre-vestita, kun bebo
kies okulojn muŝoj sursvarmas milope.
Akiri ion senpene
akiri arton senpene
jen la malsano.
Polvo kaj pura varmego, premo de l' suno,
tie mi perdis ŝuon sed savis la vivon,
benzino ekbrulis sed ne eksplodis la kugloj,
kaj mian bieron eltrinkis la kamaradoj.
Mi maljuniĝas, ĉar jam mi pensas sopire
pri l' sekaj tagoj kaj flaras l' afrikan grundon.

Ne estas pruvite, ke plialtiĝo laŭdindas.
Skulptiston (mi diris jam) –
Skulptiston oni tre admiris,
kaj per laŭdegoj lin regalis:
liaj statuoj «preskaŭ spiris»
kaj «la naturon mem rivalis».
Sed baldaŭ oni lin cenzure
kondamnis eĉ sen kompromiso –

ĉar li ekipis tro nature
viran statuon per peniso.

SE ekzistas ŝlosilo, ĝi estas: KIAL
aŭ simple: ?

TRO NATURE

Li blekis: Negrave; li estas geniulo,
eble neniam li verkos alian libron,
eble li monon deziras por drinko, virinoj;
sed jam estas tempo doni al geniuloj:
ni donas tro multe al homoj burĝe virtemaj.

Kiel Marduko li estris venkan atakon
de dioj kontraŭ diino Tiamat
la Kreintino

kies emblemo estis Drakino de l' Maro
aŭ Kolombo kiu demetis la Ovon de l' Mondo
La keruboj de l' Dia Trono (oni ne lernas
en dimanĉa lernejo) estis interplektitaj
en realece erotika brakumo.

Konkurigi Dion kun ĝia kreaĵo
estas blasfeme (temas pri preĝoj por pluvo)
Pluvo?

— ĉi tie vi sciis pri pluvo jam, Nikolai!

La ministro (konservativa) laŭdis sagacon
de l' sindikatestroj, tribunoj de la popolo,
kaj tion ĉi laboristoj ne atentis
(Eterno en sablero, ĉu ne, Vilhelmo?)

La sindikatestroj NE estas komunistoj
La sindikatestroj NE
la sindikatESTROJ

Kial mi min koncernas pri politiko?—
Mi NE koncernas min pri la politiko,
koncernas min l' infanaĝo de la homaro.
Leganto, la vintro fariĝas aŭtuno, folioj
gluiĝas al stratoj malsekaj, al defluejoj.
Noktiĝas frue, la laboristoj laboras
ĝis post la noktiĝo, ne povas saluti la sunon...

Ebria maristo kantas senmelodie:

Mi serĉas...

por mi amatinon ...

dum la aŭtobuso trakuras sible la nokton.

...kompatindaj trompatoj!

Sindikatestrofo!

Ne ekzistu ĉe vi aliaj dioj antaŭ Mi
vin pereigos fine, infano orgojla.

Jam la junaj parolas pri nova milito,
dum sango apenaŭ sekiĝis sur niaj manoj:

epokon de Dio sekvas epoko de dioj,
Bomb' acidigas la pluvon

spertoj instruas? -

sur via polvo ridinda ĉe l' kosmorando
vi svarmas, bakterio de l' universo...

nek vi nek mi ĝisvivos la maturiĝon:
necesas jarmiliono.

Ĉar ĉe multe da saĝeco
estas multe da zorgemeco;
kaj, kiu plimultigas siajn sciojn,
tiu plimultigas siajn dolorojn.
Kaj supereco de homo kontraŭ bruto ne ekziatas.
...kaj se eĉ saĝulo diras, ke li scias,
li tamen nepovas kompreni.
Kion ajn via mano povas fari
laŭ via forto, tion faru;
ĉar ekzistas nek faro, nek kalkulo,
nek scio, nek saĝo
en Ŝeol, kien vi iros.

PLI BONA ESTAS SAĜO, OL MILITAJ INSTRUMENTOJ;
KAJ UNU PEKULO PEREIGAS MUL TE DA BONO.

XXII

le jour de gloire est arrive
- pas encore, mes amis, pas encore
Kaj mi sidadus sub kaŝtana arbo.
La blanka mur' ekbrilas obtuzige,
la blankan polvon puŝas miaj plandoj,
sur mian nudan dorson siblas vipo,
kaj mi sidadus sub migdala arbo,
ŝorbeton trinkus kaj muzikon aŭdus.
Mi kantas laborante melodion
melankolian kaj sovaĝaritman
kaj raŭkaj sortofratoj kune kantas,
kaj mi sidadus sub mimoza arbo,
mamojn de odalisko karesante.
Mi dormas nokte en katenoj feraj,
kaj mi promenus laŭ teras' lazura.
Mi minas stanon en la teroventro,
kaj miaj pavoĵ sur razen' paradus.
Mi gardas tage la palacon reĝan
kaj nokte en taverno ebriiĝas.
Kaj mia haŭto estas nigra, via
montriĝas flava. Sed la sango ruĝas,
kaj via vivo, kiel mia, flagras
momenton, kaj bloveto ĝin estingas.
Kiel la flustroj de amato via

kun saĝo de Platono kompariĝas? –
kaj tamen vi aŭskultas amoflustron,
kaj vian libron fermas kun oscedo.

Vi vivas en izolo. Kaj malĝojas.
Vi amas. Kaj vi spertas grandan ĝojon:
sed grandan ĝojon pagas granda tristo.
Aĥ, morti, morti sola. Kvazaŭ hundo.

Sur ĝojo pezas larmoj de patrino
sed antaŭ morto kanti mortokanton:

Sian aŭroron lastan ili vidis,
leviĝis frue, lcaj venteto friska
karezis karnon por la lasta fojo
antaŭ la mondofino. Siajn harojn
ili kombadis, rigardante klare
sin en spegulo de l' trankvila akvo,
kaj malresone tra l' aer' matena
aŭdiĝis al la persoj sombra kanto.
Por ili tia morto havis sencon:
kiu ne volus morti tiel digne?
Pli bone estus tiel digne vivi.

Ol sidi juna, eĉ, sub kverka arbo.

La belo ne ekzistas sen malbela
L' abelo ne ekzistas sen mielo
(kaj lingvo sen vortludoj mortnaskiĝus).
Leganto, mia koro estas peza:
mi emas dubi eĉ pri l' vojo meza
Pavoj kaj fenikopteroj, kaj fenikso,
ĉirpo de burno, oro kaj onikso,
liut-muzik' mallaŭta sub pilastroj,
trankvilo nokta sub juvelaj astroj,
kaj vino en kaliko
kaj amiko
kaj brutaj ronkoj en fetora stalo.

Kaj ne forgesu magazenajn strasojn,
milojn da domoj grizaj tute samaj,
kiujn trablovas vento,
frost' sieĝas.

XXIII

ĜERMO
TRITIKO
FARUNO ĜERMO
PANO TRITIKO
EKSKREMENTO FARUNO ĜERMO
STERKO PANO TRITIKO
ĜERMO EKSKREMENTO FARUNO ĜERMO

TRITIKO STERKO PANO TRITIKO
FARUNO ĜERMO EKSKREMENTO FARUNO ĜERMO
PANO TRITIKO STERKO PANO TRITIKO
FARUNO ĜERMO EKSKREMENTO FARUNO
TRITIKO STERKO PANO
FARUNO ĜERMO EKSKREMENTO
TRITIKO STERKO
ĜERMO

XIV

Oni ne vidas preter la lumrapido.
Tiel limita estas la homa vido!

Merkuro sunproksima
fajra senŝlima
apud la sun' sin kaŝas
modeste ekpaŝas
el kaj re, el kaj re,
pala senespera

devigi popojn debati pri l' religio
ho anarkio, anarkio!

Venuso nubvolvita,
stelo matena
planedo fratina
morta morta
eterne turnas
al sun' vizaĝon
fridan

'Vortoj similas al folioj: kie
abundas ili, mankas fruktoj tie'
Tero, malsana globo!

Mi vidis la lunon salti kaj ŝanceliĝi
petola luno, vi estas ebriulo!

Mortanta Marso
(kion signifas?)
atmosfer-maldenso
kiel la lasta laco
de kadukula menso;
lante la bulo ruĝa
palpebrumas,
kvazaŭ la pala suno
tro hele lumas:
milito-dio
agonianta?

Kaj preter tio, preter tio,
nekredebla izoleco

Jupitero
sundekono,
Saturno havas ringojn

kaj preter tio, preter tio
Neptuno kaj Urano

Kaj kio estis antaŭ tio
ok, fariĝis poste naŭ

La fino. Aŭ?

kaj preter tio, preter tio,
galaksio, galaksio
kie dio?

Mankas.

XXV

Ĉiu -ologo konas nur sian -ologion,
ol ni nek pli nek malpli komprenas vivon, Dion:
kiu proklamas solvon mensogas. Provizora
estas plej certa fakto en nia mens' esplora.
Ni tro senpacienas, kaj tamen ne ribelas,
kaj kiel ŝafoj kuras se hunda bojo pelas,
(Ankaŭ la hundo estas, je sia flanko, homo.)
De l' homo de l' futuro ni estas nur simptomo...
kaj ni, la Kreaĵestroj, hieraŭ estis fiŝoj
(gepatroj saĝaj-naĝaj, post kiuj venis fuŝoj)
kaj morgaŭ aŭ postmorgaŭ fariĝos, eble, kleraj,
se niaj posteuloj nur estos pli sinceraj...
Kaj dume ni mezuras laŭ nia povra skalo;
niaj okuloj estas fenestro (aŭ vitralo?),
kaj ni rigardas... ion: sed nur la propran scenon;
pri l' vido de aliaj ne havas ni komprenon.

Ni kamuflaĵon dorse, sed ruĝon ventre havas:
kiam la reprodukto pli ol singardo gravas,
la dorson ni kurbigas por danci antaŭ ino;
forĝado de la ĉeno pli urgas en la fino,
ol sian vivon savi (vanelo apud nesto
ŝajnigas lamon pepe se proksimiĝas besto
dangera por la ovoĵoj aŭ idoj; mortinvite
vulpino al la hundoj rivelas sin incite,
se en la hejma truo vulpidoj treme kaŭras.
Per viv' de l' posteuloj individuoj daŭras.)

Ni vivas por vivigi; sed ve! ni nin turmentas,
ĉar nia MI bezonon por pli ol tio sentas;
tedaĵo de l' ekzisto komencas nin teruri -
kaj ni alian solvon ne trovas ol... forkuri
en dogmojn, superstiĉojn, kruelon kaj doloron,
kaj sklave ni diigas, nu, KRISTON aŭ LABORON,
kaj tiel plu; ni trovas en grega mor' egidon,
Kaj timas stari sola, kaj timas moki ridon.

Ho miaj posteuloj! - vi min ne rememoras;
sed jam pro via sorto mia sentemo ploras;
mi pardonpetas mian donacon de l' ekzisto -
mi vin generis blinde ĉar pelis min insisto
de l' celo, kiu ŝpinis teksaĵon de la vivo;
kaj ankaŭ vi demandas: por kio do... aktivo?
(Ho kara mia,
jen povra testamento;

jen mia kredo
espero kaj turmento:
mi kredas pri la
bonvolo de l' homaro,
ke iam pasos
kruelo kaj amaro,
ke iam venos
la regno de l' racio;
sed multaj larmoj
necesos antaŭ tio:)

Pull down thy vanity; ho vorto saĝa!
Sed vortoj nin ne savos; se kuraĝa
parolo liberigus, jam katenoj
de timoj, miskomprenoj kaj ĉagrenoj,
nin ne strangole ligus. Sed, kontraŭe,
la logos-reto volvas nin ĉirkaŭe
kun prem' ekonomia (vivolukto)
kolero, timo, glandoj, reprodukto: -
dialektiko, dialekto-tiko! -
ni dronas en la mar' de semantiko.
Sen vi eĉ unu tag' treniĝas tede,
Les Sylphides sur la gramofono
(Muziko tre, muziko tre!)

Du krucoj
damnon al puritano
momento vivas, mortis la pase'!
Hodiaŭ estas
ne fino sed komenco;
la homo bestas
sed malgraŭ cerb-intenco;
la rev' konkretas,
realo efemerhas;
la ver' facetas
miloble, tamen veras:
VERo kaj REVo -
ĉu trompo de spegulo?
DIo kaj IDo -
afero de modulo?
Per homa digno
kreiĝus paca tero;
demandosigno:
cifero de espero.

Nenion kredi sen pruvoj. Regu racio:
sed nin detruos nova generacio
lukto de kontraŭpezoj
la cerbo tro etas
diri la simplan simplamaniere:

Sur sekiĝinta marfund' rikanas kranio
(la celon ni plenumas
la celo nin konsumas).

